

บทความวิจัย

คุณภาพและอัตลักษณ์ของบัณฑิตตามการรับรู้ของผู้ใช้บัณฑิตที่สำเร็จการศึกษา
จากคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร
Perception of Graduates' Employers on Quality and Identity of Nursing Graduates
from Faculty of Nursing, Naresuan University

กรกาญจน์ ปานสุวรรณ (Kornkarn Pansuwan)*

กนกอร คล้ายจันทร์ (Kanokon Klayjan)**

ชนิกานต์ เสือสิงห์ (Chanikan Suasing)**

นิตยา ศรีบัวรมย์ (Nittaya Sribuarom)**

Received: Jan 20, 2020

Revised: Jan 31, 2020

Accepted: Feb 25, 2020

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาคุณภาพบัณฑิตตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา สาขาพยาบาลศาสตร์และอัตลักษณ์ของบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาจากคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร ปีการศึกษา 2561 ตามการรับรู้ของผู้ใช้บัณฑิต กลุ่มตัวอย่าง ประกอบด้วย หัวหน้าหอผู้ป่วยหรือพยาบาลประจำการที่ปฏิบัติงานในโรงพยาบาลเดียวกันกับบัณฑิต จำนวนทั้งหมด 81 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นประกอบด้วยแบบสอบถามคุณภาพบัณฑิตตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา สาขาพยาบาลศาสตร์ และแบบสอบถามอัตลักษณ์บัณฑิตที่สอดคล้องกับอัตลักษณ์ของมหาวิทยาลัยนเรศวร ตรวจสอบค่าความเชื่อมั่นโดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค ได้ค่าเท่ากับ 0.92 และ 0.90 ตามลำดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการศึกษาพบว่า ผู้ใช้บัณฑิตมีความคิดเห็นต่อคุณภาพบัณฑิตตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรีสาขาวิชาพยาบาลศาสตร์ทั้ง 6 ด้าน โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($M = 4.04, S.D. = 0.56$) และด้านที่สูงที่สุดคือด้านคุณธรรมจริยธรรม ($M = 4.31, S.D. = 0.54$) ในส่วนของคุณลักษณะบัณฑิตตามอัตลักษณ์บัณฑิต ผู้ใช้บัณฑิตมีความคิดเห็น โดยรวมทุกด้านอยู่ในระดับมาก ($M = 4.16, S.D. = 0.57$) และด้านที่มากที่สุดคือด้านมีวินัย ($M = 4.35, S.D. = 0.62$)

*ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ภาควิชาพยาบาลศาสตร์ คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร email: kornkarnpansuwan@gmail.com

**อาจารย์ ภาควิชาพยาบาลศาสตร์ คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร

ผลการวิจัยสามารถนำไปใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานเพื่อการพัฒนาคุณภาพบัณฑิตและการสร้างอัตลักษณ์บัณฑิต และสามารถใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนางานประกันคุณภาพการศึกษาในมาตรฐานด้านการผลิตบัณฑิตและการบริหารคณะพยาบาลศาสตร์ให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น

คำสำคัญ: ความพึงพอใจ คุณภาพบัณฑิต และอัตลักษณ์ของบัณฑิต

Abstract

The purpose of this research were to explore the quality identified by Thai Qualifications Framework for Higher Education in Nursing and the characteristics of the graduates from the Faculty of Nursing, Naresuan University in the Academic Year 2018 as perceived by the graduates' employers. The sample consisted of 81 head nurse or staff working with those graduates. The instrument used to collect the data were questionnaires developed by the researchers. It consists of a questionnaire for quality of graduates in accordance with the standard qualifications framework for higher education in nursing and the graduate identity questionnaire that is consistent with the identity of Naresuan University. To check the reliability of the questionnaires Alpha Cronbach's coefficient was used with values equal to 0.92 and 0.90 respectively. Data were analyzed using descriptive statistics of percentage, mean and standard deviation. The study findings revealed that the graduates' employers were satisfied with the six domains of learning outcomes determined by Thai Qualifications Framework for Higher Education in Nursing at a high level ($M = 4.04$, $S.D. = 0.56$), the ethics and moral domain had the most satisfaction ($M = 4.31$, $S.D. = 0.54$). Regarding to the characteristics of the graduates, the graduates' employers were satisfied with all of the aspects at a high level ($M = 4.16$, $S.D. = 0.57$), the discipline of the graduates had the most satisfaction ($M = 4.35$, $S.D. = 0.62$). $\bar{X}$

The research results can be used as basic information for the development of quality graduates and the creation of graduate identities, and can be used as basic information for the development of educational quality assurance in standards for graduate production and administration of the Faculty of Nursing to be of higher quality.

Keyword: Satisfaction, Graduate quality and identity of nurse graduates

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การศึกษาเป็นปัจจัยที่สำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพของคนและพัฒนาประเทศไทย ให้มีความเจริญก้าวหน้าในด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง เพราะเป็นรากฐานในการพัฒนาคน และเป็นปัจจัยสำคัญในการขับเคลื่อนประเทศ ให้เกิดการ พัฒนา เพื่อเตรียมพร้อมเข้าสู่การเปลี่ยนแปลงในอนาคต สถานศึกษาจึงต้องฝึกฝนให้ผู้เรียนเป็นคนใฝ่รู้ มีคุณธรรม จริยธรรม สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้ โดยการสร้างคนให้มีทักษะเน้นกระบวนการคิดวิเคราะห์ ดังนั้นสถานศึกษาจึงต้องเร่งดำเนินการปฏิรูปการเรียนรู้ให้กับนิสิต (Jaroensettasin, 2016) โดยมุ่งเน้นความสำคัญในการส่งเสริมบทบาทให้สถาบันอุดมศึกษาพัฒนาคุณภาพการศึกษา ซึ่งการขับเคลื่อนแนวคิดดังกล่าวเพื่อผลักดัน ส่งเสริมและสนับสนุนให้เกิดผลที่เป็นรูปธรรมนั้นทุกองค์กรจำเป็นต้องเข้ามามีส่วนร่วม ในการพัฒนาไปสู่เป้าหมายเพื่อยกระดับการศึกษาให้เกิดการปรับเปลี่ยนรูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่เกิดประสิทธิภาพ โดยมีการนำนวัตกรรมทางการศึกษาไปช่วยพัฒนาคุณภาพการศึกษา เน้นการจัดกิจกรรมที่สอดคล้องกับนโยบายของสถานศึกษา รวมถึงการพัฒนาผู้เรียนให้เกิดทักษะชีวิตและประสบการณ์ด้านการทำงาน ทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรมการใช้สื่อและเทคโนโลยี

ในปัจจุบันมีการประกาศใช้พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 3 พ.ศ. 2553 ส่งผลกระทบให้เกิดการปฏิรูปการศึกษาทุกระดับ มีการเน้นหนักในเรื่องการปรับปรุงหลักสูตร และการปรับเปลี่ยนวิธีการสอนเพื่อพัฒนาความคิดและการแก้ไขปัญหาของนิสิตมีการยกระดับของสถาบันการศึกษาและให้สถานศึกษาของรัฐที่จัดการศึกษาระดับปริญญาเป็นนิติบุคคลสามารถดำเนินกิจการได้โดยอิสระ เพื่อพัฒนาระบบบริหารและการจัดการที่เป็นของตนเอง มีเสรีภาพทางวิชาการ แต่ยังคงอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของสภาการศึกษาตามกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งสถานศึกษา โดยประเทศไทยมีการกำหนดมาตรฐานการเรียนรู้และมาตรฐานผลการเรียนรู้ระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552 ไว้ว่า การเรียนรู้ คือ การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมที่นิสิตพัฒนาขึ้นด้วยตนเองจากประสบการณ์ที่

ได้รับขณะเข้ารับการศึกษา โดยมีเป้าหมายให้สถาบันอุดมศึกษา จัดการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพเพื่อสร้างความเชื่อมั่นให้กับสังคมไทยในด้านคุณภาพและมาตรฐานของ คุณวุฒิที่บัณฑิตพึงมีหลังจากสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตร นอกจากนี้สำนักงานการพัฒนามาตรฐานการศึกษาและการประเมินคุณภาพภายนอกระดับอุดมศึกษาได้กำหนดตัวบ่งชี้การประเมิน แบ่งออกเป็น 3 มิติ ประกอบด้วยตัวบ่งชี้พื้นฐาน ตัวบ่งชี้อัตลักษณ์ และตัวบ่งชี้การส่งเสริม (Ministry of Education, Office of the Higher Education Commission, 2013) เนื่องจากอัตลักษณ์ของผู้เรียนเป็นคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามปรัชญา ปณิธาน วิสัยทัศน์ พันธกิจและวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งสถานศึกษา ซึ่งเป็นลักษณะของผู้เรียนของแต่ละสถานศึกษา (Pomrungrroj, 2014) ส่งผลให้ในปัจจุบันการจัดการเรียนการสอนเน้นรูปแบบของกิจกรรมการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลาย เช่น การลดเวลาเรียน เพิ่มเวลาในการเรียนรู้ เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดรูปแบบในการเรียนรู้และเกิดองค์ความรู้ใหม่ๆ ส่งผลให้ผู้เรียนพัฒนาเป็นพลเมืองที่มีคุณภาพช่วยในการพัฒนาประเทศชาติต่อไปในอนาคต (Ministry of Education, Office of the Higher Education Commission, 2017) อีกทั้งยังมีระบบการประกันคุณภาพ การศึกษาภายในระดับอุดมศึกษา จากคู่มือประกันคุณภาพภายใน ฉบับปี 2557 มีตัวบ่งชี้กำหนดให้มีการดำเนินงานให้สอดคล้องกับคุณสมบัติของนิสิตที่กำหนดในหลักสูตร โดยมีการดำเนินการให้พิจารณาจากระบบการรับนิสิต การส่งเสริม และพัฒนานิสิต ตลอดจนผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นกับนิสิต (Ministry of Education, Office of the Higher Education Commission, 2014) ซึ่งตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ.2558 ได้มีการกำหนดให้ทุกหลักสูตรมีการพัฒนาหลักสูตรให้ทันสมัย มีการปรับปรุงดัชนีด้านมาตรฐานและคุณภาพการศึกษาเป็นระยะๆ อย่างน้อยทุกๆ 5 ปี และมีการประเมินเพื่อพัฒนาหลักสูตรอย่างต่อเนื่อง

มหาวิทยาลัยนครสวรรค์ เป็นหนึ่งในสถาบันสถานศึกษาของประเทศไทย มีปณิธานที่เด่นชัดในการพัฒนานิสิต

ให้มีคุณภาพและได้มาตรฐานสากล มีความรอบรู้ทั้งทางทฤษฎี และการปฏิบัติงานวิชาชีพในศาสตร์ของตนเองได้ตามมาตรฐานวิชาชีพที่กำหนด และมุ่งเน้นการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อไปสู่บัณฑิตที่มีอัตลักษณ์ เป็นคนดี คนเก่ง มีวินัย และภูมิใจในชาติ (Naresuan University. Division of University Affairs, 2017) คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร จึงมุ่งเน้นการผลิตบัณฑิตให้สอดคล้องกับอัตลักษณ์ของมหาวิทยาลัยนเรศวร ได้ดำเนินงานตามกรอบนโยบายและแผนกลยุทธ์ของมหาวิทยาลัยนเรศวร โดยเป็นสถาบันการศึกษาที่จัดการศึกษาระดับอุดมศึกษา มุ่งผลิตบัณฑิตพยาบาลให้สอดคล้องกับนโยบายการจัดการศึกษาตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาพยาบาลศาสตร์ พ.ศ. 2552 ซึ่งกำหนดกรอบคุณภาพบัณฑิตตามคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ครอบคลุมมาตรฐานผลการเรียนรู้ 6 ด้าน คือ 1) ด้านคุณธรรม จริยธรรม 2) ด้านความรู้ 3) ด้านทักษะทางปัญญา 4) ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ 5) ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และ 6) ด้านทักษะปฏิบัติวิชาชีพ และเป็นสถาบันการศึกษาด้านวิชาชีพ การพยาบาล เปิดสอนนิสิตพยาบาล โดยมีจุดมุ่งหมายผลิตบัณฑิตพยาบาลให้มีความสามารถในการประยุกต์ใช้ความรู้ความสามารถในศาสตร์ทางการพยาบาลและศาสตร์ที่เกี่ยวข้องเพื่อการปฏิบัติการพยาบาลตามบทบาทของพยาบาลวิชาชีพได้อย่างเหมาะสมส่งผลให้ประชาชนมีสุขภาพที่ดี มีทักษะในการให้บริการแบบองค์รวมแก่บุคคล ครอบครัว และชุมชน โดยการใช้กระบวนการพยาบาลและคำนึงถึงความแตกต่างทางวัฒนธรรม ในการส่งเสริมสุขภาพ ป้องกันโรค การรักษาพยาบาล การรักษาโรคเบื้องต้น และฟื้นฟูสภาพให้กับผู้ใช้บริการ มีความรู้ความเข้าใจในกระบวนการวิจัย การคิดวิเคราะห์อย่างเป็นระบบ และการนำผลการวิจัยมาประยุกต์ใช้ เพื่อให้เกิดการพัฒนาคุณภาพทางการพยาบาล โดยยึดผู้ใช้บริการเป็นศูนย์กลาง มีการพัฒนาภาวะผู้นำ สามารถบริหารจัดการทางการพยาบาลตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย มีทักษะในการสร้างสัมพันธภาพ การสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ

รวมทั้งการสอนและให้คำปรึกษาทางด้านสุขภาพ มีทักษะในการค้นคว้าข้อมูลและใช้เทคโนโลยีสารสนเทศทางการพยาบาลในการพัฒนาตนเองและวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง มีคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพ มีเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพการพยาบาล สามารถปฏิบัติงานและปฏิบัติตนอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข และสามารถดำรงตนอยู่ในกรอบวัฒนธรรม สังคมและประเพณีไทย เคารพความเป็นประชาธิปไตย ความเสมอภาคทางความคิด ตลอดจนมีจิตสาธารณะและจิตสำนึกในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม สิ่งเหล่านี้ถือได้ว่าเป็นลักษณะที่พึงประสงค์ และเป็นปัจจัยสำคัญของคุณภาพบัณฑิตตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ และกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ รวมทั้งความคาดหวังของผู้ใช้บัณฑิตและสังคม จึงได้ดำเนินการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2554) ให้เป็นไปตามข้อกำหนดของมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาพยาบาลศาสตร์ พ.ศ. 2552 และสอดคล้องกับบริบทความเปลี่ยนแปลงของสังคม การศึกษาและระบบบริการสุขภาพ

นอกจากนี้ การพยาบาล ถือได้ว่ามีความสำคัญต่อสังคม ในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของบุคคล ครอบครัวและชุมชน ในภาวะสุขภาพดีและเจ็บป่วย โดยใช้ศาสตร์ทางการพยาบาลและศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง เน้นการพยาบาลแบบองค์รวม ครอบคลุมกาย จิต อารมณ์ สังคมและจิตวิญญาณ ผ่านกระบวนการจัดการเรียนการสอน โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เรียนรู้โดยการปฏิบัติ และได้รับประสบการณ์จริง เพื่อให้ได้บัณฑิตที่มีความรู้และทักษะทางการพยาบาลพร้อมที่จะเป็นพยาบาลวิชาชีพที่มีคุณภาพ มีความเอื้ออาทร ยึดมั่นในคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพ มีจิตสาธารณะ มีภาวะผู้นำ ใฝ่รู้ สามารถคิดวิเคราะห์และใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการปฏิบัติงานได้อย่างเหมาะสม และประยุกต์ใช้ผลการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการพยาบาล ได้มีการพัฒนาตนเองและวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง มีเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพ มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม สิ่งแวดล้อม ส่งเสริม ระบอบประชาธิปไตยและดำรงตนอยู่ให้เป็นคนดี คนเก่ง มีวินัย ภูมิใจในชาติ และดำรงตนอยู่

ในสังคมได้อย่างผาสุก (Naresuan University, Faculty of Nursing, 2011)

คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร จึงได้กำหนดสมรรถนะของบัณฑิตที่ตอบสนองต่ออัตลักษณ์บัณฑิตมหาวิทยาลัยนเรศวร อีกทั้งหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต ต้องมีการพัฒนาหลักสูตรใหม่เพื่อสนองตอบความต้องการของบัณฑิตสาขาพยาบาลศาสตร์ ที่สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของโลกและสังคมแห่งยุคดิจิทัล จึงมีการวางแผนการจัดการเรียนการสอนและการพัฒนานิสิตให้มีคุณภาพและอัตลักษณ์บัณฑิตจึงเป็นกรอบในการสื่อสาร สร้างความเข้าใจ ความมั่นใจให้แก่ผู้ใช้บัณฑิต ดังนั้นการสำรวจข้อมูลคุณภาพและอัตลักษณ์ของบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษา จึงถือได้ว่ามีความสำคัญเพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐานในการกำหนดเป้าหมายในการพัฒนานิสิต กำหนดรูปแบบการจัดการเรียนการสอนและกิจกรรมพัฒนานิสิต อีกทั้งเป็นการสะท้อนให้เห็นถึงคุณภาพบัณฑิต ที่ตอบสนองต่อความต้องการของผู้ใช้บัณฑิต อันจะส่งผลต่อความเชื่อมั่นและการยอมรับของหน่วยงานที่บัณฑิตจบไปปฏิบัติงาน คณะผู้วิจัยจึงได้ดำเนินการศึกษาคิดตามคุณภาพและอัตลักษณ์บัณฑิตหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552 สาขาพยาบาลศาสตร์ คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร ที่สำเร็จการศึกษาในปีการศึกษา 2561 ตามความคิดเห็นของผู้ใช้บัณฑิต เพื่อนำผลการวิจัยไปเป็นข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน ให้เหมาะสมและมีประสิทธิภาพสอดคล้องตามความต้องการของผู้ใช้บัณฑิตต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาคุณภาพบัณฑิตตามการรับรู้ของผู้ใช้บัณฑิตจากคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร ที่สำเร็จการศึกษาปีการศึกษา 2561
2. เพื่อศึกษาอัตลักษณ์บัณฑิตตามการรับรู้ของผู้ใช้บัณฑิตจากคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร ที่สำเร็จการศึกษาปีการศึกษา 2561

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive Research) เพื่อศึกษาคุณภาพบัณฑิตและอัตลักษณ์บัณฑิตตามการรับรู้ของผู้ใช้บัณฑิตที่จบการศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร ประจำปีการศึกษา 2561 รวบรวมข้อมูลด้วยการส่งแบบสอบถามไปทางไปรษณีย์ ตั้งแต่เดือนตุลาคม พ.ศ. 2562 ถึง เดือนธันวาคม พ.ศ. 2562

กลุ่มตัวอย่างคือ ผู้ที่มีประสบการณ์การทำงานร่วมกับบัณฑิตที่จบการศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตจากคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร ประจำปีการศึกษา 2561 จำนวน 115 คน มีการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive sampling) โดยมีคุณสมบัติตามที่กำหนดดังนี้ คือ เป็นหัวหน้าหอผู้ป่วยหรือพยาบาลประจำการที่ปฏิบัติงานในแผนกเดียวกับบัณฑิตหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต ที่สำเร็จการศึกษา ปีการศึกษา 2561 และมีระยะเวลาในการทำงานร่วมกันกับบัณฑิตมาอย่างน้อย 6 เดือน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลแบ่งเป็น 3 ชุด ดังนี้

1. แบบสอบถามข้อมูลทั่วไป เป็นข้อคำถามประเภทเลือกตอบ คือ เพศ อายุ ตำแหน่ง และหน่วยงานที่สังกัด (ราชการ เอกชน รัฐวิสาหกิจ) ซึ่งคณะผู้วิจัยได้ข้อมูลหน่วยงานที่บัณฑิตทำงานอยู่ในปัจจุบันจากการสำรวจภาวะการมีงานทำของบัณฑิตของกองแผนงาน มหาวิทยาลัยนเรศวร
2. แบบสอบถามคุณภาพบัณฑิตตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา สาขาพยาบาลศาสตร์ เป็นแบบประเมินพฤติกรรมบัณฑิตตามมาตรฐานผลการเรียนรู้อย่างรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา สาขาพยาบาลศาสตร์ 6 ด้าน (Ministry of Education, Office of the Higher Education Commission, 2017) ได้แก่ 1) ด้านคุณธรรม จริยธรรม มีรายการการประเมินพฤติกรรมจำนวน 8 ข้อ เช่น มีความซื่อสัตย์สุจริต มีระเบียบวินัย ตรงต่อเวลา

เป็นต้น 2) ด้านความรู้ มีรายการการประเมินพฤติกรรมจำนวน 6 ข้อ เช่น มีความรู้ในหลักวิชาชีพที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับหน้าที่การงาน เป็นต้น 3) ด้านทักษะทางปัญญามีรายการการประเมินพฤติกรรมจำนวน 9 ข้อ เช่น มีความสามารถในการรวบรวมข้อมูล แนวคิด และประเมินข้อมูลต่างๆ ได้ เป็นต้น 4) ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ มีรายการการประเมินพฤติกรรมจำนวน 8 ข้อ เช่น มีความสามารถปรับตัวให้เข้ากับเพื่อนร่วมงาน เป็นต้น 5) ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ มีรายการการประเมินพฤติกรรมจำนวน 4 ข้อ เช่น มีทักษะในการวิเคราะห์และจัดการข้อมูลเชิงตัวเลข เป็นต้น และ 6) ด้านทักษะปฏิบัติการวิชาชีพ มีรายการการประเมินพฤติกรรมจำนวน 5 ข้อ เช่น สามารถปฏิบัติทักษะการพยาบาลอย่างเป็นองค์รวม โดยประยุกต์ใช้ศาสตร์และศิลปะทางการพยาบาล รวมทั้งใช้กระบวนการพยาบาลหลักฐานเชิงประจักษ์และการสื่อสารเชิงบำบัดในการพยาบาลบุคคล ครอบครัวและชุมชน เป็นต้น ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ โดยมีเกณฑ์การแปลความหมายของคะแนนความคิดเห็นเป็นดังนี้

คะแนนเฉลี่ย ระดับ

4.21-5.00	มากที่สุด
3.41-4.20	มาก
2.61-3.40	ปานกลาง
1.81-2.60	น้อย
1.00-1.80	น้อยที่สุด

3. แบบสอบถามอัตถิภาวนิยมบัณฑิตเป็นแบบประเมินที่ใช้ประเมินพฤติกรรมบัณฑิตตามอัตถิภาวนิยมที่สอดคล้องกับอัตถิภาวนิยมของมหาวิทยาลัยนเรศวร ซึ่งทั้ง 4 ด้าน (Naresuan University. Division of University Affairs, 2017) ประกอบด้วยตัวชี้วัดทางพฤติกรรม ดังนี้ 1) ด้านเป็นคนดี ประกอบด้วยตัวชี้วัดทางพฤติกรรม จำนวน 13 ข้อ เช่น มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ มีจิตสาธารณะ เป็นต้น 2) ด้านเป็นคนเก่ง ประกอบด้วยตัวชี้วัดทางพฤติกรรมจำนวน 10 ข้อ เช่น มีความสามารถในการแก้ปัญหาการงาน

เป็นต้น 3) ด้านมีวินัย ประกอบด้วยตัวชี้วัดทางพฤติกรรมจำนวน 8 ข้อ เช่น ปฏิบัติตนตรงต่อเวลา เป็นต้น และ 4) ด้านภูมิภาคนิยม ประกอบด้วยตัวชี้วัดทางพฤติกรรมจำนวน 9 ข้อ เช่น แสดงความเคารพด้วยการไหว้ตามแบบอย่างวัฒนธรรมไทย เป็นต้น ซึ่งแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ โดยมีเกณฑ์การแปลความหมายของคะแนนความคิดเห็นเป็นดังนี้

4.21-5.00	มากที่สุด
3.41-4.20	มาก
2.61-3.40	ปานกลาง
1.81-2.60	น้อย
1.00-1.80	น้อยที่สุด

การพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษาค้นคว้า ทบทวนแนวคิดทฤษฎีและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพและอัตถิภาวนิยมของบัณฑิตตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิ ระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ จากตำราวารสาร เอกสาร บทความ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
2. สร้างเครื่องมือวิจัยให้ครอบคลุมเนื้อหาที่ต้องการวัด ดังนี้

2.1 สร้างแบบสอบถาม สอบถามรายละเอียดเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง ประกอบด้วย เพศ อายุ ตำแหน่ง และหน่วยงานที่สังกัด

2.2 สร้างแบบสอบถามคุณภาพบัณฑิตตามมาตรฐานผลการเรียนรู้ 6 ด้าน คือ 1) ด้านคุณธรรม จริยธรรม 2) ด้านความรู้ 3) ด้านทักษะทางปัญญา 4) ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ 5) ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และ 6) ด้านทักษะการปฏิบัติทางวิชาชีพ และแบบสอบถามอัตถิภาวนิยมบัณฑิตที่ครอบคลุมอัตถิภาวนิยม 4 ด้าน คือ 1) เป็นคนดี 2) เป็นคนเก่ง 3) มีวินัย และ 4) มีความภูมิใจในชาติ

2.3 นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นให้ผู้ทรงคุณวุฒิ สังกัดมหาวิทยาลัยนเรศวร จำนวน 3 ท่านซึ่งเป็นผู้ที่มี

ความรู้ด้านการพัฒนานวัตกรรมตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พิจารณาความตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) คำนวณค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item-Objective Congruence: IOC) ได้ค่าระหว่าง 0.48-1.00 ผู้วิจัยได้ปรับปรุงแก้ไขข้อคำถามที่มีค่า IOC ไม่ถึง 0.5 เพื่อให้รายการข้อคำถามมีความเหมาะสมมากยิ่งขึ้น

2.4 การหาค่าความเที่ยง (Reliability) นำแบบสอบถามที่ผ่านการพิจารณาและปรับปรุงตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิแล้ว นำไปทดลองใช้กับผู้ใช้นวัตกรรมที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน นำข้อมูลมาวิเคราะห์หาค่าดัชนีความสอดคล้องภายในโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) ของแบบสอบถามคุณภาพนวัตกรรมตามมาตรฐานผลการเรียนรู้และแบบสอบถามอัตถิภาวนิยมบัณฑิต โดยตรวจสอบค่าความเชื่อมั่นโดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค ได้ค่าเท่ากับ 0.92 และ 0.90 ตามลำดับ

การพิทักษ์สิทธิผู้เข้าร่วมวิจัย

ผู้วิจัยได้ดำเนินการพิทักษ์สิทธิของกลุ่มตัวอย่างก่อนการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยทำหนังสือขอการรับรองจากคณะกรรมการจริยธรรมเกี่ยวกับการวิจัยในมนุษย์ของมหาวิทยาลัยนเรศวร ได้รับอนุญาตเลขที่ COA No.482/2019 วันที่รับรอง 16 กันยายน 2562 หลังจากได้รับการรับรองแล้วผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างซึ่งกระบวนการขอความยินยอมให้เข้าร่วมการวิจัย (Informed consent process) ผู้วิจัยได้ส่งข้อมูลทางไปรษณีย์พร้อมแบบสอบถาม ประกอบด้วยข้อมูลคำอธิบายสำหรับอาสาสมัครในโครงการวิจัย เพื่อให้รายละเอียดเกี่ยวกับการเข้าร่วมการวิจัย วิธีดำเนินการวิจัย การพิทักษ์สิทธิผู้เข้าร่วมวิจัย และการติดต่อกลับผู้วิจัยอย่างละเอียด แสดงสถานภาพของผู้วิจัยอย่างเปิดเผย เปิดโอกาสให้ซักถามทางหมายเลขโทรศัพท์ หรือ e-mail เอกสารชี้แจงในการเข้าร่วมการวิจัย การคุ้มครองสิทธิ และขอความยินยอมการเข้าร่วมวิจัย โดยเปิดโอกาสให้ตัดสินใจเข้าร่วมการวิจัยอย่างอิสระก่อนการเซ็นชื่อในแบบคำยินยอมการเข้าร่วม

การวิจัยตามแบบฟอร์มที่คณะกรรมการจริยธรรมเกี่ยวกับการวิจัยในมนุษย์ของมหาวิทยาลัยนเรศวรกำหนด ก่อนที่จะดำเนินการทำแบบสอบถามและส่งกลับมายังผู้วิจัยพร้อมกัน

เก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ด้วยการส่งแบบสอบถามไปทางไปรษณีย์ ตั้งแต่ เดือนตุลาคม พ.ศ. 2562 และให้ผู้เข้าร่วมวิจัยส่งกลับมายังผู้วิจัยภายใน เดือนธันวาคม พ.ศ. 2562 ผู้วิจัยได้ติดตามการได้รับเอกสารโดยการโทรศัพท์โดยสอบถามไปยังหน่วยงานที่ผู้เข้าร่วมวิจัยทำงานอยู่ และให้ผู้เข้าร่วมวิจัยส่งเอกสารกลับมายังผู้วิจัยทางไปรษณีย์ ซึ่งผู้วิจัยได้เตรียมซองเปล่าติดแสตมป์ไปให้พร้อมกับเอกสารพิทักษ์สิทธิของกลุ่มตัวอย่างและแบบสอบถามเพื่อการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้จำนวนแบบสอบถามที่สามารถนำไปวิเคราะห์ข้อมูล ได้จำนวน 81 ชุด จากทั้งหมด 115 ชุด คิดเป็นร้อยละ 70.43 เนื่องจากมีบัณฑิตคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร ที่สำเร็จปีการศึกษา 2561 จำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 20 ของบัณฑิตทั้งหมดสมัครเข้าทำงานกับทางโรงพยาบาล Med Park กรุงเทพมหานครซึ่งทางโรงพยาบาลกำลังก่อสร้างโรงพยาบาล จะดำเนินการเปิดให้บริการกลางปี พ.ศ. 2563 จึงไม่มีผู้ใช้นวัตกรรม ให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณภาพและอัตถิภาวนิยมของบัณฑิตดังกล่าวได้ และส่งกลับไม่ครบอีก 11 คน คิดเป็นร้อยละ 9.57 ของบัณฑิตทั้งหมด

การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ประกอบด้วย ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ใช้นวัตกรรมหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร ที่สำเร็จปีการศึกษา 2561 จากการศึกษา พบว่าผู้ใช้นวัตกรรมที่ตอบแบบสอบถาม เป็นเพศหญิง ร้อยละ 97.53 เพศชาย ร้อยละ 2.47 ส่วนใหญ่มีอายุ อยู่ระหว่าง 31-40 ปี ร้อยละ

53.09 ประกอบด้วยผู้บังคับบัญชา ร้อยละ 48.15 เพื่อนร่วมงาน ร้อยละ 51.85 และปฏิบัติงานอยู่ที่โรงพยาบาล สังกัดหน่วยงานราชการมากที่สุดร้อยละ 53.09

2. คุณภาพบัณฑิต หลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต ตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาพยาบาล

ศาสตร์ ตามความคิดเห็นของผู้ใช้บัณฑิตที่สำเร็จการศึกษา จากคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร ปีการศึกษา 2561 ผลการศึกษา ดังแสดงในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของการประเมินคุณภาพบัณฑิตตามความคิดเห็นของผู้ใช้บัณฑิต ที่สำเร็จการศึกษาจากคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร ปีการศึกษา 2561 (n = 81)

ลำดับ	รายการประเมิน	ความคิดเห็น		
		คะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$)	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	ระดับ
1	ด้านคุณธรรม จริยธรรม	4.31	.54	มากที่สุด
2	ด้านความรู้	4.08	.58	มาก
3	ด้านทักษะทางปัญญา	3.94	.58	มาก
4	ด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและรับผิดชอบ	4.23	.55	มากที่สุด
5	ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ	3.88	.56	มาก
6	ทักษะการปฏิบัติทางวิชาชีพ	3.98	.52	มาก
รวมเฉลี่ย 4.04		.56	มาก	

จากตารางที่ 1 พบว่า คุณภาพบัณฑิตตามกรอบ มาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาพยาบาลศาสตร 6 ด้าน ตามความคิดเห็นของผู้ใช้บัณฑิต อยู่ในระดับมาก (M = 4.04, S.D. = 0.56) และด้านที่มากที่สุดคือ ด้านคุณธรรมจริยธรรม (M=4.31, S.D.=0.54) รองลงมา ด้านทักษะความสัมพันธ์ส่วนบุคคลและความรับผิดชอบ (M=4.23, S.D.=0.55) และด้านที่น้อยที่สุดคือ ด้านทักษะ

การวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยี สารสนเทศ (M = 3.88, S.D. = 0.56)

3. อัตลักษณ์บัณฑิต ตามความคิดเห็นของผู้ใช้บัณฑิต หลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร ที่สำเร็จการศึกษา ปีการศึกษา 2561 ผลการศึกษา ดังแสดงในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของการประเมินอัตลักษณ์บัณฑิตตามความคิดเห็นของผู้ใช้บัณฑิต
หลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร ที่สำเร็จการศึกษา ปีการศึกษา 2561 (n = 81)

ลำดับ	รายการประเมิน	ความคิดเห็น		
		คะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$)	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	ระดับ
1	เป็นคนดี	4.22	.54	มากที่สุด
2	เป็นคนเก่ง	3.89	.57	มาก
3	มีวินัย	4.35	.62	มากที่สุด
4	ภูมิใจในชาติ	4.17	.56	มาก
รวมเฉลี่ย		4.16	.57	มาก

จากตารางที่ 2 พบว่า คุณลักษณะบัณฑิตตามอัตลักษณ์ 4 ด้าน ตามความคิดเห็นของผู้ใช้บัณฑิตโดยรวมอยู่ในระดับมาก (M = 4.16, S.D. = 0.57) พิจารณารายด้านพบว่าด้านที่มากที่สุดคือด้านมีวินัย (M=4.35, S.D.=0.62) รองลงมาคือ ด้านเป็นคนดี (M = 4.22, S.D. = 0.54) และน้อยที่สุดคือด้านเป็นคนเก่ง (M = 3.89, S.D. = 0.57)

อภิปรายผลการวิจัย

1. คุณภาพบัณฑิตตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาพยาบาลศาสตร์ 6 ด้านตามความคิดเห็นของผู้ใช้บัณฑิตโดยรวมอยู่ในระดับมาก (M = 4.04, S.D. = 0.56) และด้านที่สูงที่สุดคือด้านคุณธรรมจริยธรรม (M = 4.31, S.D. = 0.54) รองลงมาคือด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ (M=4.23, S.D.=0.55) ด้านความรู้ (M = 4.08, S.D. = 0.58) ด้านทักษะการปฏิบัติทางวิชาชีพ (M = 3.98, S.D. = 0.52) ด้านทักษะทางปัญญา (M = 3.94, S.D. = 0.58) ตามลำดับ และด้านที่น้อยที่สุดคือ ด้านทักษะในการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ (M = 3.88, S.D. = 0.56) อภิปรายได้ว่า คุณภาพของบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาในปีการศึกษา 2561 จากคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร มีคุณลักษณะบัณฑิตตามกรอบ

มาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา สาขาวิชาพยาบาลศาสตร์ ด้านที่อยู่ในระดับดีมากและมีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือด้านคุณธรรมจริยธรรมเนื่องมาจากบัณฑิตได้รับการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมในการเรียนภาคทฤษฎีทดลองและการปฏิบัติการพยาบาล รวมทั้งการจัดกิจกรรมพัฒนานิสิตตลอดหลักสูตร ตั้งแต่แรกเข้ามาเป็นนิสิตพยาบาลของคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร จนสำเร็จการศึกษา ได้แก่ กิจกรรมรับน้อง กิจกรรมเตรียมความพร้อม กิจกรรมเสริมความรู้และทักษะทางวิชาการ คุณธรรมจริยธรรม และกิจกรรมพัฒนามรรณณะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ส่วนด้านที่มีความพึงพอใจน้อยที่สุดคือด้านทักษะในการวิเคราะห์เชิงตัวเลข และการสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเนื่องจากการคิดเชิงวิเคราะห์ ต้องใช้ความสามารถ ในการทำความเข้าใจ การตีความ การใช้ความรู้ประสบการณ์ การสังเกตเพื่อระบุปัญหาจำแนกแยกแยะองค์ประกอบของสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ออกเป็นส่วน ๆ จัดหมวดหมู่ และหาความสัมพันธ์เชิงเหตุผล ระหว่างองค์ประกอบเหล่านั้นโดยอยู่บนฐานของการมีข้อมูลที่หลากหลายเป็นจริง เพื่อนำมาสู่การแก้ปัญหาตามความต้องการที่แท้จริง จำเป็นต้องได้รับการฝึกฝนทักษะอย่างสม่ำเสมอ (Nawsuwan, Wisalaporn, & Didiyarin Sattayarak, 2015)

2. คุณลักษณะบัณฑิตตามอัตลักษณ์ 4 ด้านตามความคิดเห็นของผู้ใช้บัณฑิตโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($M = 4.16$, $S.D. = 0.57$) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า การมีวินัยมากที่สุด ($M = 4.35$) รองลงมาคือ การเป็นคนดี ($M = 4.22$, $S.D. = 0.54$) ภูมิใจในชาติ ($M = 4.17$, $S.D. = 0.56$) และการเป็นคนเก่ง ($M = 3.89$, $S.D. = 0.57$) ตามลำดับอภิปรายได้ว่า อัตลักษณ์ของบัณฑิตคณะพยาบาลศาสตร์มหาวิทยาลัยนครสวรรค์ ซึ่งสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาและส่งเสริมศักยภาพมนุษย์ ในแผนอุดมศึกษาระยะยาว 20 ปี พ.ศ.2561-2580 ของสำนักงานนโยบายและแผนการอุดมศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ที่ต้องการจะปฏิรูปการเรียนรู้ ให้คนไทยมีคุณธรรม มีวินัย เคารพกฎหมาย มีทักษะในศตวรรษที่ 21 สร้างสุขภาวะที่ดี และความอยู่ดีมีสุข ซึ่งคุณลักษณะและทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ประกอบด้วย การอ่านออก (Reading) การเขียนได้ (Writing) และการคิดเลขเป็น (Arithmetic's) ทักษะด้านการคิดอย่างมีวิจารณญาณ และทักษะในการแก้ปัญหา (Critical Thinking and Problem Solving) ทักษะด้านการสร้างสรรค์และนวัตกรรม (Creativity and Innovation) ทักษะด้านความเข้าใจต่างวัฒนธรรม ต่างกระบวนทัศน์ (Cross-Cultural Understanding) ทักษะด้านความร่วมมือ การทำงานเป็นทีม และภาวะผู้นำ (Collaboration, Teamwork and Leadership) ทักษะด้านการสื่อสาร สารสนเทศ และการรู้เท่าทันสื่อ (Communications, Information and Media Literacy) ทักษะด้านคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (Computing and ICT Literacy) ทักษะอาชีพ และทักษะการเรียนรู้ (Career and Learning Skills) และความมีเมตตา กรุณา มีวินัย คุณธรรม จริยธรรม (Compassion) (Ministry of Education. Office of the Higher Education Commission, 2018) อีกทั้งการผลิตบัณฑิตต้องสะท้อนจุดเน้นของสถาบันให้ผลิตบัณฑิตที่เก่งทั้งวิชาการและวิชาชีพ โดยคำนึงถึงเกณฑ์มาตรฐานทางวิชาการและวิชาชีพนั้นๆ ดังนั้นการสร้างอัตลักษณ์ของผู้เรียนในระดับอุดมศึกษา จึงมีความสำคัญอย่างยิ่ง เพราะเป็นการเตรียมความพร้อมผู้เรียนสู่การประกอบอาชีพในอนาคตให้มีคุณลักษณะ

อันพึงประสงค์สอดคล้องกับความต้องการของสังคม และสามารถดำเนินชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข ซึ่งการสร้างอัตลักษณ์ของผู้เรียนนั้น มีความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดกับกระบวนการเรียนรู้และสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ ดังนั้นประสิทธิภาพในการบริหารการศึกษาและการบริหารจัดการของสถาบันอุดมศึกษาซึ่งประกอบด้วย ปัจจัยด้านผู้เรียน ด้านผู้สอน ด้านวิธีการสอนด้านหลักสูตร ด้านผู้บริหาร ด้านสภาพแวดล้อมและด้านระบบประกันคุณภาพการศึกษา จะเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลให้การสร้างอัตลักษณ์ของผู้เรียนประสบความสำเร็จ (Suwannachin & Jantarapanya, 2015) การพัฒนาอัตลักษณ์พยาบาลวิชาชีพจะเกิดขึ้นตั้งแต่เป็นนิสิตพยาบาลผ่านการปฏิสัมพันธ์กับบุคคลที่เกี่ยวข้องได้แก่ อาจารย์ผู้สอน ผู้รับบริการ ครูพี่เลี้ยง เพื่อนร่วมงานวิชาชีพ ทั้งนี้ การบูรณาการการฝึกปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วยขณะเป็นนิสิตพยาบาล จะทำให้นิสิตเกิดการเรียนรู้ในหลักการ อุดมการณ์ ความคาดหวังในบทบาทพยาบาลวิชาชีพ ผ่านกระบวนการเลียนแบบเพื่อสร้างประสบการณ์ตามบทบาทหน้าที่ได้อย่างถูกต้องเหมาะสมกับสถานการณ์ที่เผชิญ (Larson, Brady, Engelmann, Perkins, & Shultz, 2013) สำหรับด้านที่มีความพึงพอใจน้อยที่สุดคือการเป็นคนเก่ง ทั้งในการการเป็นคนเก่งงาน เก่งคน เก่งคิด เก่งครองชีวิตและเก่งพิชิตปัญหา ซึ่งสิ่งนี้แสดงถึงความเก่งของบัณฑิตพยาบาล เช่น ความสามารถในการแก้ปัญหา การงานหรือการพยาบาล การเป็นผู้ร่วมสร้างนวัตกรรมทางการพยาบาล เป็นต้น ความสามารถดังกล่าวต้องอาศัยการเรียนรู้จากสถานการณ์จริง อาศัยระยะเวลาและรูปแบบการพัฒนา จึงจะทำให้บัณฑิตมีความสามารถและมีความเก่งในการแก้ไขปัญหา เกิดทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณที่เหมาะสมกับการปฏิบัติการพยาบาล ทั้งนี้กระบวนการจัดการเรียนการสอนมีส่วนสำคัญที่จะทำให้บัณฑิตมีการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ที่ดีเพราะบัณฑิตแต่ละคนมีพื้นฐานครอบครัวและรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูแตกต่างกัน หากบุคคลใดมีพื้นฐานการสนับสนุนจากครอบครัวที่ดี ส่งผลให้ความสามารถในการเรียนรู้การจัดการกับปัญหาได้ดีไปด้วย และการมีแรงจูงใจเชิงบวกในการเรียนรู้และ

การปฏิบัติงาน มีความภูมิใจในตนเอง และเจตคติต่อการเรียนรู้จะทำให้บัณฑิตมีการพัฒนาทักษะดังกล่าวด้วยตนเองได้ แต่หากบัณฑิตไม่เกิดความภาคภูมิใจในตนเอง และมีเจตคติด้านลบต่อตนเองหรือวิชาชีพ ส่งผลให้การเรียนรู้ไม่เกิดการพัฒนานอกจากนี้ หากบัณฑิตมีสัมพันธภาพที่ดีกับผู้สอนในสถาบันหรือผู้สอนงาน ส่งผลให้เกิดแรงจูงใจทางบวกในการเรียนรู้และการปฏิบัติงาน ซึ่งจะมีผลต่อการพัฒนาทักษะของบัณฑิตมากขึ้น (Phannoi, Prachanban & Panawong, 2015)

ข้อเสนอแนะ

คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร สามารถนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์ได้ดังนี้

1. นำผลการศึกษามาเป็นการหาแนวทางในกำหนดวางมาตรฐาน ด้านการผลิตและการบริหารจัดการหลักสูตร เพื่อส่งเสริมให้เกิดอัตลักษณ์ตามความต้องการของผู้ใช้บัณฑิตอย่างแท้จริง ได้แก่ การพัฒนาด้านการเป็นคนเก่งของบัณฑิต

2. ควรมีการพัฒนาหลักสูตรที่มุ่งเน้นการพัฒนาคุณลักษณะของผู้เรียนที่ตรงกับอัตลักษณ์ของมหาวิทยาลัยและมีการพัฒนารูปแบบของการจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมคุณภาพของผู้เรียนทั้ง 6 ด้าน อย่างต่อเนื่อง

3. นำผลการศึกษาคูณภาพบัณฑิตและอัตลักษณ์ของบัณฑิตไปใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานเพื่อการพัฒนาบัณฑิตคุณภาพและการสร้างอัตลักษณ์บัณฑิต และเป็นข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนางานประกันคุณภาพการศึกษาในมาตรฐานด้านการผลิตบัณฑิตและการบริหารคณะพยาบาลศาสตร์ให้เกิดคุณภาพในลำดับต่อไป

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษารูปแบบของการพัฒนาคุณภาพของบัณฑิตในด้านทักษะทางปัญญา ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และศึกษาการพัฒนาอัตลักษณ์ในด้านเป็นคนเก่งของผู้เรียนที่สอดคล้องกับสมรรถนะของผู้เรียนในแต่ละชั้นปี

2. ควรมีการศึกษาวิจัยเพื่อค้นหารูปแบบการจัดการเรียนการสอนและกิจกรรมเสริมหลักสูตรเพื่อการพัฒนาบัณฑิตในด้านอัตลักษณ์ของสถาบัน

เอกสารอ้างอิง

- Jaroensettasin, T. (2016). *Education in the Thailand 4.0*. Retrived 19 December 2019. From <https://www.chiangmainews.co.th/page/archives/540859>. [In Thai].
- Larson, J., Brady, M., Engelmann, L., Perkins, I., & Shultz, C. (2013). The formation of professional identity in nursing. *Nursing Education Perspectives*, (2), 138. Retrieved from <http://search.ebscohost.com/login.aspx?direct=true&db=edsgao&AN=edsgcl.330004721&site=eds-live>.
- Ministry of Education. Office of the Higher Education Commission. (2018). *20-year Long-term higher education plan 2018-2037*. Bangkok: Prik Wan Graphic Company Limited. [In Thai].
- Ministry of Education. Office of the Higher Education Commission. (2017). *Higher education curriculum standard criteria 2015*. Bangkok: Wongsawang Publishing and Printing. [In Thai].
- Ministry of Education. Office of the Higher Education Commission. (2014). *Internal education quality assurance guide higher education level 2014*. Nonthaburi: Parbpim. [In Thai].
- Ministry of Education. Office of the Higher Education Commission. (2013). *Higher education development plan, Issue 11(2012-2016)*. Bangkok: Chulalongkorn University Printing House. [In Thai].
- Naresuan University. Division of University Affairs. (2017). *With the results of the graduates' identity Naresuan University*. Retrived 16 December 2019 from <http://www.eqad.nu.ac.th>. [In Thai].

- Naresuan University. Faculty of Nursing. (2011). *Bachelor of Nursing Science Program*, revised 2011: Faculty of Nursing. Phitsanulok: Faculty of Nursing, Naresuan University. [In Thai].
- Nawsuwan, K., Wisalaporn, S., & Didyasarin Sattayarak, W.(2015). Strategies to develop the nursing students' identity in Nursing Colleges, Ministry of Public Health. *Hatyai Journal*, 13(2),117-132. Retrived 19 December 2019 from<https://www.tci-thaijo.org/index.php/HatyaiAcademicJournal/article/view/82392/65478>. [In Thai].
- Phannoi, D., Prachanban, P., &Panawong, C. (2015). A causal model influencing identities of naresuan university student. *Social Sciences Research and Academic Journal*, 9(26), 123-138.[In Thai].
- Pornrungrroj, C. (2014). Student identity, educational institution uniqueness.Bangkok: Office for National Education Standards and Quality Assessment (Public Organization). [In Thai].
- Suwannachin, C., & Jantarapanya, P. (2015). Students's identity construction in higher education. *Panyapiwat Journal*, 7(2), 267-280. Retrived 19 December 2019 fromhttps://journal.pim.ac.th/uploads/content/2015/08/o_19sv6u4guloo1nqt1c2m1j6lsg8a.pdf. [In Thai].

